

Summerhill valóban a feledés homályába merült volna? Valóban szűklátókörű és önelégült?

május 31, 2013

Május 27-én az angol Guardian napilapban egy kritikus cikk jelent meg az iskoláról, amire számos reakció érkezett. Ezek közül egy summerhilli szülő, Natalja (Natalie) Lekecinskiene és David Gribble, a Sands School alapítójának válaszát választottuk ki.

„Ahogy naponta Summerhillbe kísérjük Misit, újra és újra találkozunk a szülőkkel, akik ugyancsak kísérik a gyereket. Natalie-val már tavaly 2012-ben megismerkedtünk. Arthur, Natalie fia 2011 szeptembere óta van Summerhill tanulója.

Ma Natalie egy kis séta után be is jött hozzánk teára, és hosszabban beszélgethettünk. Egyik témánk az volt, hogy meséltünk neki az IDEC 2011 és az EUDEC 2012-ről. Natalja azért akar minderről tudni, mert tervezi, hogy elmegy Hollandiába az EUDEC 2013-ra. Natalja Litvániából származik, anyanyelve orosz. Nem tudom, hogyan kerültek Londonba, de ott éltek mielőtt Leistonba költöztek volna. Arthur itt kezdte tanulmányait egy iskolában, ahol Natalja is dolgozott önkéntesként egy ideig. Sem neki, sem Arthurnak nem tetszett a rendszer, ahol a gyerekeknek mindig ajtót kellett nyitniuk a felnőttek előtt. Nem tetszett az iskola Arthurnak sem, aki miután iskolás lett, hamarosan minden nap otthon talált

valamit, amiért egy jó órára sírni kezdett. Natalja közben pszichológiát hallgatott az egyetemen. Elkezdett utána olvasni, hogy mi van még az iskolák környékén: Waldorf, Montessori stb. Egyszer férje Vlad Summerhill honlapjára akadt. Natalja megnézte az első oldalt és azt érezte, ez az amit tulajdonképpen keresett. Ezzel együtt nem volt könnyű elhatározás a Londoni Richmondból Leistonba költözni. Natalja élvezte a nagyvárost, a Richmondi zöld környezetet, még ha a lakás bére a leistoni háromszorosa is volt. Ma azonban már tudja, a kisvárosi nyugalomban van valami nagyszerű is. Továbbra is tanul a pszichológián, és ha végez, kutatni akarja a demokratikus iskolák világát. Arthur a múlt héten először aludt Summerhillben, reggel jelentkezve, hogy estéje jól telt az iskolában. Hogy bentlakó lesz-e belőle és mikor, még nem világos.” Részlet Fóti Péter élménybeszámolóiból, melyet idei summerhilli tartózkodása alatt írt.

Natalja kommentárja

Forrás:

Ma a The Guardian c. lapban megjelent egy cikk Summerhillről, *A Summerhill Iskola manapság meglepően szigorú* címmel. Az a gyanúm, hogy bár Summerhillre sok „szakember” ferde szemmel néz rá, de akkor is működik

Szeretnék egy kicsit ezzel a Peter Wilby (a Guardian újságírója) idézetével felelni: *„Az, hogy Neill <<szabadságüzenete>> tud-e a nagyvilágban terjedni, megint más kérdés. Nem töltöttem elég időt, hogy biztosan állítsam, de az a sanda gyanúm, hogy Summerhill kissé szűklátókörű lett, sőt megkockáztatom önelégült is.”*

A mi családjunk két éve költözött Leistonba, hogy a fiunk, aki most 9 éves ebbe az iskolába járhasson. Mr. Wilbyvel ellentétben, mi már elég időt töltöttünk el itt, úgyhogy

elmondom, nekem mi a gyanúm:

- Gyanítom, hogy a fiamnak nem lesz majd szüksége pszichológusra vagy önsegítő könyvek garmadára, hogy rendbe tegye az életét.
- Gyanítom, hogy a fiam Summerhillben visszanyerte az önbizalmát és önbecsülését, amit előzőleg egy „jó” angol elemi iskola szépen elvett tőle.
- Gyanítom, hogy a Summerhillben közösen alkotott szabályoknak igenis van értelme, mert ezért nem zsarnokoskodnak a gyerekek egymás fölött, vagy ha ilyesmi mégis felütné a fejét, azt meg lehet közösen beszélni, és megoldást találni – meg lehet változtatni: hallathatod a hangodat, kikiabálhatod vagy elsírhatod a bánatodat nyilvánosan. Ezzel szemben a hagyományos iskolában a fiam nem „feleselhetett”, csak ülnie volt szabad és csöndben hallgatni, amit a mesterek papoltak neki.
- Gyanítom, hogy a fiam itt olyan képességek birtokába jutott, mint az analitikus és kritikus gondolkodás, amit mások nagy kínnal-keservvel csak egyetemista korukban próbálnak magukévá tenni.
- Gyanítom, hogy a fiam sokat tanult az emberi jogokról, és olyan globális problémákról, mint a rasszizmus, nacionalizmus és szexizmus.
- Gyanítom, hogy ezer méterről kiszúrja már az álszentséget, manipulációt és érzelmi zsarolást.
- Gyanítom, hogy az érzelmi intelligenciája annyit fejlődött, hogy vetekszik néhány hatvanas éveiben járó emberével.
- Gyanítom, hogy a summerhilli gyerekek képesek megtalálni a receptet a saját boldogságukhoz ebben az iskolában, ami még evolúciós szempontból is sikeres, mert rendelkezik olyan tulajdonságokkal, mint állandóság, változtathatóság és alkalmazkodás.
- Gyanítom, hogy Summerhill nem tökéletes, de egy valódi, nyitott gondolkodású és „hús-vér” iskola.

- Gyanítom, hogy vége-hossza nem lenne ennek a listának, ha most nem hagynám abba.

Tényleg szűklátókörűnek tűnik? Vagy önelégültnek? Kérdezd meg az orvosodat, hogy ha önelégült, önbizalommal teli és boldog vagy, az káros-e az egészségedre. Nagyon remélem, hogy Peter Wilby a szubjektív megfogalmazásával nem téríti el azokat a szülőket Summerhilltől, akik gyermekeik számára alternatívát keresnek az oktatási rendszerben. Ugyanis felbecsülhetetlen értékű tapasztalattal lehetnek szegényebbek azok, akiknél ez mégis sikerül, és ez nagyon szomorú!

David Gribble (az IDEN koordinátora) kommentárja

Forrás:

Peter Wilby azt állítja, Summerhill már szinte a feledés homályába merült. Épp ellenkezőleg! 1993 óta minden évben más és más országban tartják meg az IDEC (International Democratic Education Network: 'Nemzetközi Demokratikus Nevelési Hálózat') konferenciáját, ahol harminc ország mintegy ezer résztvevője van jelen. Ezeken a konferenciákon, ahol a demokratikus nevelés és oktatás sokféle formáját képviselő emberek gyűlnek össze, Summerhillt nagy becsben tartják. Moo Baan Dek Thaiföld egy kis falvában 300 erőszak áldozatává vált, elhagyott vagy elárvult gyerekekkel foglalkozik, és magát Summerhill buddhista változatának nevezi. Az Egyesült Államokbeli Sudbury Valley iskola Summerhill filozófiáját alapul véve nem készít egyáltalán tanórarendet; követői is akadnak, főként Hollandiában és Németországban. Az indiai Tamil Nadu prefektúrában, az ABL (Activity Based Learning: 'Aktivitásra Alapozó Tanulás'), mely főleg a Montessori-módszereken alapul, de sok közös vonást mutat Summerhillel, elemi iskolában került bevezetésre, melyet látványos siker követett; több mint 25%-os javulás mutatkozott a tamil, angol

és matematika tárgyakban elért eredményekben már a bevezetés első évében. Ezekhez a kezdeményezésekhez képest Summerhill a maga 70 diákjával talán jelentéktelennek tűnik, de jelentősége nem áll egyenes arányosságban méretével. 90 éve töretlenül működik, és sokakra hat azóta is ösztönzően.

Fordítás: Miskolczi Zsuzsanna

Ajánlott olvasmányok:

- Fóti Péter: Látogatás Summerhillben
- Mindent Summerhillről